

Nová expozice v Trojském zámku

Trojský zámek je nádherná barokní stavba

PSI NA zámku

Pražská Troja je díky proslulé zoologické zahradě místem milovníkům zvířat dobře známým. A od té nedávné doby, kdy se brány zoo otevřely psům, je hojně navštěvována i pravověrnými pejskaři, kteří bez svých čtyřnohých přátel nedají ani ránu.

V této pražské čtvrti se však nacházejí také další zajímavosti. Pražská botanická zahrada (do jejíž vnější části psi rovněž smějí), a také Trojský zámek. Tato nádherná barokní stavba v neméně krásné zahradě se bůhvíproč

netěší masovému zájmu veřejnosti. Přitom se jedná se o jediný veřejnosti přístupný zámek na území hlavního města Prahy, který návštěvníkům rozhodně má co nabídnout. Od letošního jara dokonce speciálně i milovníkům psů a koní.

Šlechtičtí miláčkové

V dubnu zde byla otevřena nová expozice pod názvem Věčné léto v římské vile. Její součástí je i výstavní celek Ze šlechtických rezidencí, který zahrnuje unikátní kolekci historických zobrazení koní a psů. Nejedná se o sbírku, která by na zdejším zámku byla odjakživa, ani o kolekci přenesenou z jiné expozice. V naprosté většině jde o díla, která se dlouhá staletí skrývala v depozitářích nejrůznějších památek na celém území naší vlasti a byla veřejnosti nepřístupná. Ze zámku v Krásném Dvoře, Ohradě, Slatiňanech i z dalších památkových objektů byly přivezeny do Prahy, aby se v Trojském zámku spojily díky originálnímu nápadu autorů expozice. Ti vyšli z předpokladu, že do Troji se vždy chodilo za zvířaty a že návštěvníci

pražské zoologické zahrady jistě ocení, když se i v přílehlém zámku setkají se zvířecími motivy a s tím, jak vypadali zvířecí miláčkové šlechtických rodů. Že výraz „miláčkové“ je skutečně namístě, se lze přesvědčit přímo v zámku.

I když zpodobovaná zvířata byla vesměs určena k lovu, způsob jejich zpodobení, často ve společnosti majitele a jeho dětí, důkazy toho, jak o ně bylo pečováno (úprava srsti, hřívy atd.) i označení každého obrazu jménem daného zvířete nebo dalšími konkrétními údaji jednoznačně svědčí o tom, že urozené panstvo mělo ke svým zvířatům osobní vztah. Ten už pak zcela nepokrytě vystupuje do popředí na obrazech vznešených dam ve společnosti pokojových psičků.

Některé působí tak osaměle, že se vnucuje domněnka, zda ona zvířátka nebyla pro své majitelky těmi vůbec nejbližšími tvory... Také psí jména tomuto vztahu odpovídají, jeden obraz nese například název Labelle - Kráska.

Ostatně už sám fakt, že své psy a koně šlechtici nechávali nákladně portrétovat,

Častým námětem byli chrti

Lvíček?

Nová expozice v Trojském zámku

Lovec, nebo společník?

Lovecký výjev se skupinou teriérů

o mnohém vypovídá. Pokud by svá zvířata pokládali za ryze účelově držené tvory, k nimž nemají žádný osobní vztah, stěží by jejich zvěčněním pověřovali význačné malíře. Obrazy byly už ve své době chápány nejen jako důkaz movitosti majitele, ale také jeho zájmu o chovatelství ušlechtilých zvířat.

Černínové psům rozuměli

Svědčí o tom rozsáhlá kolekce psích portrétů, kterou příslušníci rodu Černínů pečlivě budovali na svém loveckém záměku v Jemčínách v jižních Čechách a na zámku v Krásném Dvoře. Jejich dvorním malířem psů byl Petr Václav Berger. V letech 1720 až 1730 vytvořil velkou sérii obrazů zvanou „lovecká smečka“, jejímž jediným námětem byli psi. Jedná se o nej-

různější typy psů, na kterých už většinou lze vystopovat i plemenné typy: chrti, malé i větší barváře, psy blízcí se molosům, ale také zvířata, jež nesou typické znaky miniaturizace (například výrazně vypouklé oči), a bylo by je tedy možno zařadit nejspíše mezi společenská trpasličí plemena. Zachovaly se doklady o tom, že Černínové si svých ušlechtilých psů skutečně považovali: kvalitní štěňata neprodávali jen tak ledaskomu, ale rozdávali je na důkaz mimořádné náklonnosti většinou jen příslušníkům spřízněných šlechtických rodů.

Lvíčci, bišonci i teriéři

Kynolog může prohlídku expozice pojmut dvojím způsobem. Buď se jako ostatní běžní návštěvníci zaměří na estetickou a historickou hodnotu sbírek, nebo se soustředí na rozpoznávání a určování jednotlivých plemen a bude je srovnávat s těmi dnešními. Pokud se rozhodne pro tento přístup, dospěje k mnoha zajímavým zjištěním. Například že v 18. století se většina loveckých psů kupírovala, že chrti se v průběhu času změnili ze všech plemen nejméně a na historických obrazech vypadají téměř jako ti dnešní, nebo třeba že již před třemi stoletími se bišonci stříhali stejným způsobem jako dnes lvíčci. Jen jejich zasazení do fresek v takzvaných čínských komnatách skýtá důvody k pochybnostem, zda skutečně již před třemi stoletími v Číně znali a chovali tyto psy, nebo zda se spíš jednalo o malířskou licenci. Pozornost pejskařovu určitě upoutá i lovecký výjev se skupinou teriérů od malíře Armsfileda. Zajímavé je, že tento umělec byl v Anglii ve své době velice

ceněný jako „specialista na portrétování teriérů“. Vida, už v té době existovala v tomto oboru úzká specializace!

Zámek Troja**OTEVÍRACÍ DOBA:**

1.4. – 31.10.:

denně kromě pondělí 10 – 18 hodin

1.11. – 31.3.:

jen soboty a neděle 10 – 17 hodin

VSTUPNÉ:

základní 100 Kč, snížené 50 Kč

www.citygalleryprague.cz,www.ghmp.cz**S návštěvou si pospěšte!**

Expozice psích portrétů není nikterak rozsáhlá, čítá několik desítek děl. Prozatím bohužel nejsou finance na jejich pečlivé restaurování, takže některé obrazy nepůsobí takovým dojmem, jakým působily v době svého vzniku. Přesto se jedná o kolekci unikátní a pro každého, kdo se trochu hlouběji zajímá o psy, i velice zajímavou a poučnou. Pokud si pospíšíte a Troju navštívíte v době od 1. dubna do 30. září, máte navíc jedinečnou možnost dostat se do všech tří zdejších objektů, tedy do zoologické zahrady, botanické zahrady i Trojského zámku, za cenu jedné vstupenky. Přitom nebudete nuceni všechno zvládnout v jednom dni, návštěvy si můžete rozložit a jednotlivá místa navštívit postupně kdykoliv během jara a léta. My vám to rozhodně doporučujeme. *Lea Smrčková*

Na návštěvníky v Troji čekají i akční scény ze života psů

